

Zafer Saygılı, *Türkiye'nin Savunma Sanayisi ve Savunma Harcamaları*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2024, 195 s.

Emirhan ALTUNKAYA*

Savunma sanayisi ve daha genel anlamıyla bu sektöre ilişkin gelişmeler, Dünya'da ve Türkiye'de son yıllarda giderek artan bir ilgiyle takip edilen bir alan haline gelmiştir. Buna paralel olarak bu alana ilişkin gerek medya yansımalarının gerekse akademik çalışmaların da önemli bir ivme kazandığını da gözlemlemek mümkündür. Bir yandan uluslararası siyasetteki jeopolitik gerilimlerin yoğunlaşması ve buna paralel olarak ülkelerin savunma kapasitelerini artırma çabaları, bir yandan da savunma sanayisindeki ekonomik ve ticari rekabetin gelişen teknolojinin de etkisiyle hız kazanması, konuyu ulusal ve uluslararası gündemin önemli parçalarından birisi haline getirmiştir. Bu süreçte, savunma sanayisi, yalnızca ulusal güvenlik politikalarının değil, aynı zamanda dış politika stratejilerinin ve ekonomik kalkınma hedeflerinin de merkezine oturmuştur. Günümüzde savunma sanayisi, ülkelerin savunma amaçlı yatırımları ve harcamalarının ötesinde, yüksek teknoloji araştırma ve geliştirme kapasitesi, uluslararası ticari ve ekonomik bağlantılar, stratejik özerklik ve uluslararası siyasetteki güç arayışlarını anlamak için önemli bir alan olarak ön plana çıkmaktadır. Böylelikle küresel siyasetin yakın dönemdeki evrimini ve ülkelerin küresel güç dengelerinde nasıl konumlandığını tartışmak için de önemli bir referans noktası sunmaktadır. Türkiye de bu bağlamda, savunma sanayisinde son yıllarda kaydettiği ilerlemelerle dikkat çeken bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Hem bölgesel güvenlik kaygıları hem de küresel stratejik hedefler doğrultusunda genel anlamıyla savunma harcamalarını artıran Türkiye, yerli ve milli savunma sanayisini güçlendirme ve geliştirme çabalarını da hızlandırmıştır. Savunma sanayisinin ulusal politika yapım süreçlerindeki bu yükselen rolü, Türkiye'nin dış politikada daha bağımsız ve proaktif bir aktör olarak konumlanma arayışını da desteklemektedir. Bu nedenle, Türkiye'nin savunma sanayisi ve savunma harcamalarına odaklanan çalışmalar, yalnızca güvenlik politikalarını anlamak açısından değil, aynı zamanda ülkenin uluslararası sistemdeki yerini değerlendirmek için de güncel ve ilgi çekici bir araştırma alanı sunmaktadır.

* Ar. Gör. Dr., Galatasaray Üniversitesi, ealtunkaya@gsu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-3244-2973

How to cite this article/Atıf için: Altunkaya, E. (2025). Türkiye'nin Savunma Sanayisi ve Savunma Harcamaları (Kitap İncelemesi). *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 13(1), 200-202. DOI: 10.14782/marmarasbd.1600478

Tam da bu noktada, Dr. Zafer Saygılı tarafından kaleme alınan ve Şubat 2024'te Nobel Akademik Yayıncılık tarafından ilk basımı yapılan *Türkiye'nin Savunma Sanayisi ve Savunma Harcamaları* adlı eser, 1920'li yıllardan günümüze Türkiye'nin savunma sanayisi atılımlarını ve savunma harcamalarını detaylı bir şekilde ele alarak güncel ve kapsamlı bir perspektif sunmaktadır. Kitap, yazarın doktora tez çalışmasına dayalı bir çalışma olarak, akademik bir derinlik ve titiz bir araştırmanın ürünü olduğunu ortaya koymaktadır. Yazarın hem uluslararası hem de yerel literatürü ayrıntılı ve disiplinli bir şekilde incelemiş olması ve bu bilgileri başarılı bir şekilde derlemesi, kitabın konuya ilgi duyan okuyucular için değerli bir kaynak haline gelmesini sağlamıştır. Bununla birlikte, kitabın tablo ve şekillerle desteklenmesi, kimi zaman karmaşık olabilecek verilerin daha kolay anlaşılabilmesi ve yorumlanabilmesi açısından oldukça faydalı olmuştur. Bu yaklaşım, kitabın kaynak eser olma hedefini destekleyen doğru bir karar olarak öne çıkmaktadır. Bunun yanı sıra, yazarın yirmi yıla yakın sürelik askeri kariyerinin kazandırdığı sektör bilgisi, terimlere ve ürünlere hakimiyet açısından kitabı zenginleştirmiş; okuyucuların fark edemeyeceği detayların incelenmesine olanak tanımıştır. Bu özellikleriyle *Türkiye'nin Savunma Sanayisi ve Savunma Harcamaları*, savunma sanayisine ilgi duyan akademisyenler, araştırmacılar ve lisansüstü öğrenciler için değerli bir kaynak olmasının yanı sıra, bu alandaki gelişmeleri anlamak isteyen politika yapıcılar ve sektör profesyonelleri için de kapsamlı bir referans niteliği taşımaktadır. Kitap hem uluslararası hem de yerel bağlamda savunma sanayisi üzerine düşünmek ve analiz yapmak isteyen geniş bir okuyucu kitlesine hitap etmektedir.

Kitap, dört genel bölümden oluşan bir yapıya sahiptir. İlk ve üçüncü bölümler sırasıyla dünyada savunma sanayisi ve dünyada savunma harcamaları konularını ele alırken, ikinci ve dördüncü bölümler ise Türkiye'nin savunma sanayisi ve savunma harcamalarına odaklanmaktadır. Savunma sanayisi ve savunma harcamaları ayırımının yapılması, okuyucuların bu iki alan arasındaki farkları daha net bir şekilde kavrayabilmesi açısından oldukça faydalı olmuştur. Bu ayırım, genel okuyucular için konunun karmaşıklığını azaltarak daha anlaşılır bir çerçeve sunmaktadır. Bölümlerin bu şekilde yapılandırılması, savunma sanayisi sektörünün küresel görünümünü, tartışmalarını ve trendlerini anlamak için okuyucuya değerli bir rehberlik sağlamaktadır. Aynı zamanda, Türkiye'nin bu küresel bağlamda nerede konumlandığını kavrayabilmek ve son yıllardaki atılımları ile hedeflerini tartışabilmek için bir temel oluşturmaktadır. Kitabın uluslararası ve ulusal bağlamları bu şekilde ayırarak ele alması, okuyucular için hem genel hem de özel düzeyde faydalı bir perspektif sunmuştur. Birinci ve üçüncü bölümler, yapıları gereği tanımlamalara ağırlık vermekte olup, bazı yerlerde tekrara düşme veya yüzeysel kalma eğilimi gösterebilmektedir. Ancak bu bölümler, uluslararası siyaset açısından savunma sanayisinin rolünü ve önemini anlamak için gereklidir. Kavramların ve tanımların net bir şekilde açıklanması, okuyucunun konuya hakimiyet kazanması açısından kritik bir işlev görmektedir. Bunun yanında, küresel verilerin aktarılması ve konuya ilişkin literatürdeki uluslararası tartışmaların ele alınması, genel bir bakış açısı sunarak kitabın uluslararası boyutuna katkı sağlamaktadır. İkinci ve dördüncü bölümler ise Türkiye'ye odaklanmakta ve daha detaylı, nitelikli bir inceleme sunmaktadır. Bu bölümler, güncel akademik yayınlar, raporlar, veriler ve somut örneklerle desteklenerek okuyucuyu içine çeken bir yapı sunmaktadır. Türkiye'nin savunma sanayisindeki

önemli firmaları, sektörün gelişimi ve son dönemdeki atılımlarını tartışan bu bölümler, kitabın genel bir kaynak eser niteliği kazanmasına katkı sağlamaktadır. Türkiye'nin sektörel hedefleri ve ulusal stratejileri üzerine düşünme ve analiz yapma alanı sağlayarak okuyucular için hem bilgilendirici hem de ilham verici bir içerik sunmaktadır.

Bununla birlikte, kitabın bazı bölümleri, özellikle yapılandırma ve içerik sunumu açısından geliştirilebilir yönler barındırmaktadır. Kitap, kimi noktalarda tekrara düşme eğilimi göstererek, okuyucular için zaman zaman takip zorluğu yaratabilmektedir. Özellikle, kitaptaki alt başlıkların, benzer terimleri veya kavramları tekrar eden biçimde tanımlaması ve kimi yerlerde bu alt başlıkların içerik bakımından derinlikten uzak kalması, metnin akıcılığını zaman zaman olumsuz etkileyebilmektedir. Bu noktada, bazı alt başlıkların doğrudan ana başlık altında özetlenmesi, kitabın hem daha derli toplu bir yapıya kavuşmasını sağlayabilir hem de okuyucular için daha akıcı bir okuma deneyimi sunabilirdi. Akademik çalışmaların kitaba dönüştürülmesi sürecinde sıklıkla karşılaşılan bu tür zorluklar, titiz bir editoryal süreçle aşılabılır ve eserin bütünlüğü ile okuma deneyimi iyileştirilebilir. Ayrıca, Kitabın sonuç kısmı, özellikle doktora tezine dayalı bir çalışma olması sebebiyle daha derinlikli bir analize yer verebilecek bir potansiyel barındırmaktadır. Yazarın sonuç kısmında sunduğu öneriler hem ilgi çekici hem de kitabın özgün katkısını göstermesi açısından değerlidir. Ancak, Türkiye'nin savunma sanayisi ve harcamalarının küresel bağlamda nasıl konumlandığına dair bir kıyaslama analizi, sonuç bölümünde daha detaylı bir şekilde ele alınmış olsaydı, kitabın akademik katkısı önemli ölçüde zenginleşebilirdi. Bu tür bir analiz, hem Türkiye'nin savunma sanayisindeki ilerlemelerinin küresel ölçekteki anlamını daha net ortaya koyabilir hem de kitabın, savunma sanayisi üzerine çalışan akademisyenler ve politika yapımcılar için daha güçlü bir referans kaynağı olmasını sağlayabilirdi.

Sonuç olarak, *Türkiye'nin Savunma Sanayisi ve Savunma Harcamaları*, savunma sanayisi alanına ilgi duyan herkes için kapsamlı bir başvuru kaynağıdır. Kitap, Türkiye'nin savunma sanayisindeki tarihi gelişim sürecini anlamak ve bu süreci küresel bağlamda değerlendirmek isteyen okuyuculara değerli bir perspektif sunmaktadır. Bunun yanı sıra, savunma sanayisinin uluslararası ilişkilerdeki stratejik önemini kavramak ve Türkiye'nin bu alandaki konumunu daha geniş bir bağlamda değerlendirmek isteyenler için de önemli bir referans niteliği taşımaktadır. Bu eser, savunma sanayisi literatürüne Türkçe bir kaynak olarak katkı sağlaması ve Türkiye'nin sektördeki hedeflerini tartışmaya açması bakımından da ayrı bir önem taşımaktadır. Yazarın sektörel tecrübesi ve akademik yaklaşımı, kitabı hem öğretici hem de düşündürücü bir eser haline getirmiştir. Ayrıca, yazarın somut örnekler ve güncel verilerle zenginleştirdiği bu çalışma, okuyucular için yalnızca teorik bir tartışma sunmakla kalmamakta, aynı zamanda pratik bilgilerle sektörün dinamiklerini daha yakından anlamalarına olanak tanımaktadır. Kitap hem akademik çevreler hem de politika yapımcılar için savunma sanayisi alanında geleceğe yönelik tartışmalar ve analizler yapma konusunda güçlü bir temel oluşturmaktadır.